

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Иван Василев Тричков,

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“** на **Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“**

по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.2. Психология (Социална психология)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр.96 от 17.11.2023г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Психология“ към Педагогически факултет, като кандидат участва **доц. д-р Юрий Янакиев** от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-21-72 от 16. 01. 2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Социална психология), обявен за нуждите на катедра „Психология“ към Педагогическия факултет.

За участие в обявения конкурс са подадени документи от единствен кандидат: доц. д-р Юрий Янакиев от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

В прецизен и добре оформен вид представеният от доц. д-р Юрий Янакиев **комплект материали** на хартиен носител включва всички необходими документи за участие в конкурса. Те съответстват на изискванията на ЗРАС, на правилника за неговото приложение и вътрешните правила на Пловдивския университет.

За целите на конкурса доц. д-р Юрий Янакиев е приложил 31 научни труда от които: 1 монография, 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"; 2 студии, 22 статии, 2 университетски учебника и 3 учебни помагала. Разпределението на научните трудове в страната и в чужбина е както следва: 27 в страната и 4 в чужбина.

Публикациите за рецензиране по конкурса могат да бъдат класифицирани:

По вид: монография – 1 брой; публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" 1 брой; статии, публикувани в

научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация- 4 броя; статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 18 броя; студии, публикувани в реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове -1 брой; студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове -1 брой; университетски учебници– 2 и университетски пособия – 3 броя.

Според езика, на който са написани: на български език – 25 броя; на английски език – 5 броя и на френски език -1 брой.

В зависимост от броя на съавторите: самостоятелни – 13 броя; с един съавтор – 11 броя; с двама съавтори – 7 броя.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност

През годините на професионалната си реализация доц. д-р Юрий Янакиев води учебни курсове по: Социална психология 1 част, Социална психология 2 част, Стрес и психично здраве, Психолингвистика, Социално знание и поведение, Устойчивост, Стрес и психично здраве в организацията, Психология на оптималното преживяване, Социална компетентност, Мотивация и поведение в организацията. Съдържателно лекционните курсове са обезпечени както със създадените за тях учебни пособия, така и с голяма част от публикациите. В преподавателската си работа системно и аргументирано прилага най-новите постижения на информационните и комуникационни технологии и използвам съвременни методи и технически средства за преподаване.

Също така е важно е да се оцени и извънпреподавателската работа на доц. Янакиев. За последните 5 години от трудовия му стаж в ПУ „Паисий Хилендарски“ е ръководил 18 успешно завършили дипломанти в ОКС „бакалавър“ и „магистър“. Работата му със студенти е разнообразна. Регулярно провежда консултации с тях върху преподавания материал и ресурсите за самоподготовка, по научно-изследователски въпроси и по теми, свързани с практическото им обучение. Научен ръководител е на 2 успешно защитили докторанти.

От 2021г. ръководи катедра „Психология и педагогика“ към Департамента за квалификация на педагогическите специалисти към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Заемал е административни длъжности на Заместник-декан (2015-2019г.) и научен секретар (2012-2015г.) към Педагогическия факултет. Доц. Янакиев беше факултетен координатор по програма „Еразъм+“ на Педагогическия факултет от 2011 до 2019г. Той е ръко-

водител и на Университетския център за доброволци от 2011г. Директор е на магистърските програми „Психология на управлението“ и „Училищна психология“ (от 2019г.) и на Лабораторията по експериментална психология и невронауки (от 2022г.). Главен редактор е на списание „Психология на развитието“ (от 2020г.).

Доц. Янакиев има не малък брой участия в научни проекти. През последните 7 години е участвал в 8 проекта, 4 от които международни и 4 национални. Ръководител е на един национален научноизследователски проект, посветен на диагностиката на бърнаут синдром при педагогическите специалисти, проведен през 2019 г.

Само за последните години Доц. Янакиев **участва 8 в научни конференции** – 4 международни и 4 национални.

От значение за конкурса е да бъде отбелязано, че доц. Янакиев преподава на студенти, които гостуват в Пловдивския университет по програмата „Еразмус+“, по специалността на чужд език (френски и английски език).

Изнасял е лекции като гост преподавател по програма „Еразъм+“ в Национален университет за дистанционно обучение (UNED), Мадрид, Испания, през 2017 и 2019 година. Университет в Алмерия, Испания (2018г.), Университет в Келце, Полша (2016).

Също така той членува в три професионални организации в психологическата научна област:

- Американска асоциация на психолозите - Дивизия 8: Общество за психология на личността и социалната психология
- Дружество на психолозите в България;
- Съюз на Учените в България в секция ”Педагогика и психология”

От съществено значение е да бъдат отбелязани Участията на доц. д-р Янакиев **в редакционни колегии на списания, конференции, сборници и други.** Той е главен редактор на сп. “Психология на развитието“, член е на научния комитет на Presses universitaires Rhin et Danube (Университетска преса Рейн и Дунав), член на научната колегия на Тетрадки на Студентското научно движение на Ягелонския университет в Киелце, Полша, рецензент в колективен том: Образование, наука, иновации. Университетско издателство „Паисий Хилендарски“. 2020, рецензент е на колективен том: Развитие на ключови компетентности. Университетско издателство „Паисий Хилендарски“. 2021, рецензент е на колективен том: Сборник доклади от девети студентски научен форум. Университетско издателство „Паисий Хилендарски“. 2020, Рецензент в колективен том: Сборник доклади от десети студентски научен форум. Том 1 и том 2. ,2021.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Като хабилитационен труд доцент Юрий Янакиев представя монографията *Диагностика на бърнаут синдром при педагогическите специалисти. Стратегии за справяне с хроничния стрес на работното място* (2023). Монографията обединява резултатите от две мащабни изследвания, проведени през последните пет години, които предлагат първия по рода си интегрален и систематичен подход за диагностика, превенция и управление на психосоциалните рискове от бърнаут синдром за развитие на психологически резилиънс при педагогическите специалисти. **Считам, че в този си вид тя изцяло отговаря на изискванията за монографичен труд.** Темата от монографията се интерпретира и в някои от приложените за конкурса статии. Други статии, които могат да бъдат открити обхващат важна проблематика свързана с: *Педагогическа мултикултурна осъзнатост апробиране на скала за изследване на учителски нагласи спрямо етнически различните деца в образованието, Позитивно влияние на надеждата върху удовлетвореността от взаимоотношенията в двойката, Ролята на общуването, привързаността и родителското отношение в детска възраст, Оценка на инструментариум за диагностика и развитие на психологическия резилиънс за учители, Изследване на нагласите на училищното ръководство в България относно създаването на позитивна и безопасна училищна среда. Диагностика и стимулиране на спортните постижения чрез методите на менталния тренинг и биофийдбек технологиите.*

Доц. д-р Янакиев представя и две студии. Първата „Био- и неврофийдбек методите в полза на личностното развитие на хората с увреждания чрез стимулиране на креативния им потенциал“ (2016), въвежда в основните приложения на био- и неврофийд-бек методите и методите за неинвазивна мозъчна стимулация за по-мощна представа относно потенциала на невротехнологиите като инструменти за личностно развитие и за стимулиране на креативността. Представени са четири случая на приложение на ЕЕГ биофийдбек при деца със специални образователни потребности – разстройства от аутистичния спектър, дефицит на внимание, умствено изоставане и трудности в социалната адаптация. Описани са подробно подобренията след терапията по отношение на психосоциалните фактори на средата като социални умения, саморегулация, контрол над вниманието, невро-мускулна координация.

Във втората “Поток и креативност: стратегии, методи и тенденции в изследването на състоянието на потока в творческия процес“ (2016), са разгледани съвременните методи за изследване на състоянието поток, което се разглежда като повишена концентрация и имерсия в творчески дейности, игра и работа. Представени са условията за постигане на поток, като важен акцент представлява състоянието на креативния поток като процес. Изложението е обогатено с аналогии между креативното потоково преживяване и усещане за щастие. Пред-

ложен е преглед на теоретичните модели за изследване на поток в областта на спорта, психотерапията, поведението на младежите в интернет мрежата. Представен е Метода за анализ на преживяванията (The Experience Sampling Method - ESM) на Чиксентмихай, който представя изследователска процедура за изследване на мислите и чувствата на хората през ежедневието им живот.

В периода 2021, 2022г. доц. д-р Янакиев представя два университетски учебника и три учебни помагала за студенти, които са съобразени с основни курсове и учебни дисциплини.

Не на последно място трябва да се отбележи впечатляващия брой цитирания на Доц. Янакиев. Представените цитирания са общо 100 на брой. От тях: 25 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 31 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране; 44 цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране.

Приноси

Научните приноси на доц. Янакиев имат своята авторитетна представителност. Имат висока теоретична и научно-приложна стойност и намират приложение в процеса на обучение и психологическата наука. Неговите изследвания имат резултат в изведени въз основа на тях подходи и практически пътища, които могат да се прилагат в психологическата практика. В по-точен и обобщен вид научните приноси са в ползрението на изследвания свързани с: *психосоциалните аспекти на стреса и бърнаут синдрома; агресията и дискриминацията в училищната среда, междуличностни отношения и креативност, и социална идентичност.*

3. Критични забележки и препоръки

Познавам доц. Янакиев като отговорна, съвестна, прецизна, информирана личност към актуалните проблеми на съвременната психология. Считаю, че досегашната му реализация в лекционната и извънлекционна дейност, както и неговата научно-изследователска дейност, се отличават с висок професионализъм и изцяло съответстват на профила на конкурса. Изследванията на доц. Янакиев са аргументирани, методологически и статистически издържани, със значими за теорията и практиката резултати. Сега, като преподавател и колега в ПФ“ бих могъл да подчертая, че доц. д-р Янакиев успява да съчетава успешно преподавателската и научно-изследователската работа. Той е задълбочен учен и уважаван колега. Членуването му в различни международни организации и лекционната му активност показват високия му професионализъм. Аз съм имал възможността да наблюдавам работата му със студенти, дипломанти, и докторанти, а също и с колеги обучавани по програмата „Еразъм“ и мога с увереност да заявя, че той го прави с висок стил на работа, професионализъм, отзивчивост и коректност.

Приемам така представените от него материали и нямам критични бележки. Препоръчвам на доц. Янакиев да продължава научно-изследователската си и преподавателска дейност в областта на социалната психология.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Според мен доц. Янакиев е утвърден специалист, който заслужено се ползва с авторитет сред академичната и професионалната общност. Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Неговата научна и преподавателската квалификация е несъмнена. Не са постъпили сигнали за плагиатство и не е установено такова. Научната продукция на доц. д-р Юрий Янакиев напълно отговаря на ЗРАС за присъждане на научното звание "професор". Всичко това ми дава основание да дам своята **положителна оценка** и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да бъде присъдено академичното звание "Професор" на доц. Янакиев в професионално направление 3.2. Психология (Социална психология).

25.02 2024 г

Член на научно жури: .....

(подпис)

Доц. д-р Иван Тричков